

[Aksel Larsen.]

forelagt i dag, søger at fjerne nogle af skønhedspletterne ved den bestående praksis, fjerner man langt fra dem alle. Jeg tillader mig at spørge regeringen, hvordan den kan have den dristighed at komme og anbefale rigsdagen at vedtage en konvention med artiklerne 4, 5 og 6, når der samtidig i Danmark eksisterer forhold, som strider mod disse artikler, forhold, som man, såvidt jeg har forstået gennem de drøftelser, der nu har været ført bl. a. i forfatningskommissionen gennem 7 lange år, ikke vil ændre fra flertallets side i denne sal.

Der står i artikel 5:

„Enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed. Ingen må berøves friheden undtagen i følgende tilfælde og i overensstemmelse med den ved lov foreskrevne fremgangsmåde“;

og så kommer undtagelserne. Ja, det er overhovedet karakteristisk ved denne konvention i modsætning til menneskerettighedernes erklæring fra De Forenede Nationer, at de fleste af disse frihedsrettigheder øjeblikkelig begrænses ved en række udførlige undtagelsesbestemmelser — det være sagt sådan i forbifarten. Men de undtagelser, der er i dette tilfælde, tillader ikke den praksis, man har herhjemme, og jeg er heller ikke af den opfattelse, at vor forsorgslovgivning kommer i overensstemmelse med artiklerne 4 og 5 ved det lovforslag, socialministeren har forelagt i hastværk i dag. (Udenrigsministeren [Ole Bjørn Kraft]: Hastværk?). I hastværk, ja, for det kommer altså først her i folketinget den dag, da konventionen er sat til første behandling. Det havde dog vist set godt ud, hvis de nødvendige lovændringer var gennemført, før man tillod sig at gå i gang med ratifikationen af konventionen. Derfor kalder jeg det hastværk, at man kommer sådan i sidste øjeblik, 5 minutter over 12, med et lovforslag, der oven i købet er utilstrækkeligt, hvis man vil bringe dansk lovgivning og praksis i overensstemmelse med konventionen.

Tag artikel 5, stk. 3. Her står — jeg håber, jeg har den højtærede formands tilladelse til at citere bestemmelserne i konventionen —:

„Enhver, der anholdes eller tages i forvaring i henhold til bestemmelserne i denne artikels stk. 1 c), skal ufortøvet stilles for en dommer eller anden øvrighedsperson, der ved lov er bemyndiget til at udøve domsmyndighed, og skal være

berettiget til rettergang indenfor en rimelig frist eller til at løslades i afventning af rettergang.“

Der står videre i stk. 4:

„Enhver, der berøves friheden ved anholdelse eller forvaring, skal være berettiget til at tage skridt til, at der af en domstol træffes hurtig afgørelse om lovligheden af hans forvaring, og at hans løsladelse beordres, hvis forvaringen ikke er retmæssig.“

Der står i artikel 6:

„Enhver skal, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser eller angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse, være berettiget til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en ved lov oprettet uafhængig og upartisk domstol.“

Ja, men ingen af disse bestemmelser sker jo fyldst ved Danmarks hidtidige lovgivning og heller ikke, selvom det af socialministeren i dag forelagte lovforslag bliver til lov. Så vil man fortsat opretholde en tilstand her i Danmark, hvor folk vilkårligt efter administrativ afgørelse og uden ret til appel til nogen domstol kan indespærres, eventuelt for livstid, ofte på det løsest mulige grundlag, og ofte uden at de får at vide hvorfor. Der er i Danmark, såvidt jeg har kunnet få oplyst, men det har været meget svært for mig at nå frem til tallene — jeg ved ikke, hvorfor denne statistik er så svært tilgængelig —, der er i Danmark mellem 1 000 og 2 000 personer indespærret på tvangsarbejde ved administrative afgørelser. Ingen af disse har nogen som helst ret til eller mulighed for at få deres sag prøvet ved en domstol. Der er 13 000 personer under åndssvageforsorg ved administrative afgørelser. Disse afgørelser kan ikke prøves ved en domstol. Der kommer alene særlig grelle eksempler frem for offentligheden, og somme-tider lykkes det så at få administrationens uretfærdige afgørelse ændret, men det er enkelttilfælde. Systemet består og rammer de mange. Hvis man vil vedtage en konvention med sådanne bestemmelser — og jeg har naturligvis intet imod disse bestemmelser i konventionen, tværtimod —, kommer man til at ændre dansk lovgivning og praksis, sådan at enhver, der tages i forvaring, det være sig af politiet eller administrativt, skal have adgang til at få begrundelsen derfor og lejlighed til omgående at få